

En busca d'un nou periodisme solidari

La immigració segueix sent un fenomen social que genera desconfiança. Per contribuir a la normalització del fet migratori els mitjans de comunicació, sobretot els de proximitat, volen apostar per un tractament informatiu sense prejudicis i solidari

JOAN HERRERA

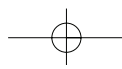
JORDI MOLINA jmolina@carvi16.info

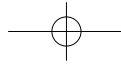
Els mitjans de comunicació han anat adquirint un paper determinant en la creació d'opinió de la societat. Així, la responsabilitat dels canals informatius i, molt especialment, dels seus professionals en qüestions tant sensibles com és la immigració ha esdevingut essencial. I és que a l'hora d'abordar temes relacionats amb el fet migratori, els periodistes, sigui quin sigui el seu mitjà, no només han de complir amb el rigorós deure informatiu, sinó també amb una funció

social que fomenti el respecte entre els ciutadans i dignifiqui la imatge de les persones nouvingudes a la seva terra d'acollida.

Per combatre els vicis que s'han instal·lat a les redaccions periodístiques, que sovint relacionen la immigració amb notícies negatives, i fomentar un tractament de la informació regit per l'ètica, la Taula de Comunicació de Barcelona va dedicar les seves VI Jornades de Comunicació Local i Ciutat a la Comunicació de proximitat i la Immigració. Durant els dies 28 i 29 de febrer el Palau

Robert de Barcelona va rebre representants del Col·legi de Periodistes, que coorganitzava les Jornades, i del Consell de l'Audiovisual Català (CAC), dos organismes que, des dels anys 1995 i 1991 respectivament, elaboren manuals i pautes d'estil per al tractament de les minories ètniques. La Generalitat de Catalunya i la Diputació de Barcelona també van tenir una participació activa en unes conferències en què professionals de la comunicació i membres d'associacions i de mitjans d'immigrants de diversos països

van reflexionar sobre les pautes de cooperació entre uns i altres i van desenvolupar propostes per millorar la qualitat de la informació i, per extensió, la qualitat de vida de tots els ciutadans.

■ Nou escenari informatiu

“Sembla que els immigrants només hagin de ser notícia si hi ha conflicte”, començava el Secretari de la Mesa per a la Diversitat del CAC, Carles López, que creu que “els mitjans tenen una responsabilitat social i el deure de contribuir a la societat democràtica”. Per la seva part, l'adjunt al secretari per a la Immigració de la Generalitat de Catalunya, Josep González-Cambray, va voler destacar que la immigració no només és cosa dels que arriben, sinó que es “tracta d'un fet estructural que ens afecta a tots” i va afegir que “es tendeix a analitzar únicament amb els fets, i no les causes que són les que expliquen les conductes migratòries”.

Els representants d'associacions de persones nouvingudes i també els impulsors d'iniciatives comunicatives gestionades per persones immigrades van tenir un paper molt destacat en la segona part de les conferències. Una de les reclamacions més freqüents per part d'aquests col·lectius va ser la manca de coneixements dels periodistes a l'hora d'abordar els temes sobre immigració. La presidenta de l'Associació de Dones Amazigues de Catalunya, Salwa el Garbi, va posar l'exemple en la seva cultura, ja que “els mitjans tendeixen a globalitzar la societat marroquina sense tenir en compte les diferents sensibilitats que la formen”. Col·lectius com ara el Casal

Argentí de Barcelona, l'Associació Cultural IBN Batuta i l'Associació de Treballadors Paquistanesos van coincidir en la voluntat de trobar espais comuns i de suport amb els periodistes i d'incorporar persones nouvingudes en els equips de treball dels mitjans de comunicació. Aquest és el cas d'una publicació mensual pionera a Osona que, des del mes de gener d'aquest any, contribueix a l'integració de les diferents cultures que conviuen a la comarca amb la revista gratuïta *Mà*. “El consell de

La premsa de proximitat ha de liderar un procés de canvi cap a un model de comunicació que aposti per l'humanització del fenomen migratori

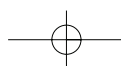
redacció del nostre mitjà està integrat per persones de diverses nacionalitats i cultures i els articles compten amb petits resums en diverses llengües”, explica la periodista Sara Blázquez, redactora en cap de la publicació.

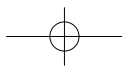
Una de les conclusions a les quals es va arribar durant el transcurs de les xerrades va ser el paper singular que ha de jugar la comunicació de proximitat. L'anomenada premsa de barri o comarcal compta amb el contacte directe amb el veí i el seu impacte és més gran que el de les grans plataformes mediàtiques. Tal com es va concloure en les Jornades, les ràdios i les televisions locals, els mitjans digitals i la premsa de proximitat, sobretot la que generen les associacions d'entitats, han de liderar un procés de canvi en les rutines informatives i incorporar pautes com les que desenvolupen el Col·legi de Periodistes i el CAC, dirigides a humanitzar els col·lectius d'immigrants. ■

JOAN HERRERA

Diferents iniciatives de comunicació de proximitat van aportar la seva visió a les Jornades.

JOAN HERREIRA

JOSEP MARIA VILLENA

President de la Taula de Comunicació

“La premsa de barri ha de jugar un paper clau per a la integració”

El president de la Taula de Comunicació dóna els detalls de la seva visió envers el fenomen migratori i la responsabilitat dels professionals per abordar-lo

JORDI MOLINA jmolina@canvi16.info

La Taula de Comunicació (TCO) ja fa sis anys que organitza, juntament amb el Col·legi de Periodistes de Catalunya, les Jornades de Comunicació Local i Ciutat, quina valoració en fa?

Estem molt satisfets. La Taula de Comunicació va néixer l'any 2000 amb la intenció de contribuir i reforçar la comunicació de proximitat. Avui ja fa sis anys que vam inaugurar les Jornades de Comunicació Local i Ciutat i sempre hem mirat de fer una aproximació als temes que des de la nostra òptica, la comunicació de proximitat, ens semblen rellevants.

Per què va triar la Comunicació de proximitat i la Immigració per a les vostres VI Jornades de Comunicació Local i Ciutat?

Fins ara havíem parlat de la premsa de barri, de ràdio i televisió locals i internet. Ara havíem d'encetar una nova via i vam estar analitzant els fets que són protago-

nistes avui en dia. I de fet, són els mateixos polítics els qui, durant tota la campanya electoral, van situar la immigració en un paper protagonista, com un dels temes que més inquietud provocava als ciutadans. Sense anar més lluny, l'altre dia, el programa *Els Matins* de TV3 feia una enquesta als seus telespectadors que deia: “És la immigració el problema més important que tenen?” Per això hem considerat que és un tema que cal tractar, i hem volgut donar veu a tots els agents socials implicats.

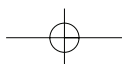
Fins a qui punt els mitjans de comunicació són responsables de la imatge que rep la societat de la immigració?

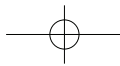
Com en tots els temes de la vida ciutadana els mitjans de comunicació hi tenen un paper clau, tant en el moment de crear opinió, com de mantenir una sèrie de estereotips i arguments, sovint negatius. És el cas de relacionar immigració amb pasteres, inseguretat, cues a la Seguretat Social, la

dificultat en el llenguatge. Els mitjans i la classe política cauen moltes vegades en la criminalització o el victimisme, i això és el que volem canviar amb aquest tipus de trobades.

Quins són els frens que es poden trobar als periodistes a les redaccions per no tractar el tema amb el rigor suficient?

Penso que la professionalitat és el que marca el rigor periodístic. Hem de diferenciar, en primer lloc, la comunicació generalista de les grans empreses i la de proximitat. De la mateixa manera que hem de distingir periodistes compromesos amb altres que no ho són tant. El Col·legi de Periodistes, durant l'any 1995, l'Any de la Diversitat, va fer unes jornades de les quals va desenvolupar un manual per al tractament de les minories ètniques que va complementar el del 1991 del Consell Audiovisual Català (CAC). Les pautes estan establertes des de fa anys, però la seva aplicació és una altra història.

Quin hi paper tenen els mitjans de proximitat, a diferència dels altres?

El mitjà de proximitat està més en contacte amb el ciutadà i és més fàcil accedir-hi. Hi ha molts mitjans de comunicació que són municipalistes o del moviment associatiu i tenen l'obligació social de treballar per la cohesió ciutadana i la integració i de resoldre els problemes que hi ha en la seva petita comunitat. De vegades els mitjans generalistes estan immersos en les rutines de les redaccions i perden el contacte amb el que es cou realment al carrer, a les entitats i a les associacions. Estan regits per altres qüestions, sovint econòmiques i polítiques, i no tenen per objectiu la funció social. Nosaltres de-

“Tant als mitjans de proximitat gestionats per immigrants com als d'aquí ens costa molt d'esforç trobar suport publicitari”

fensem un periodisme d'àmbit immediat, local, comarcal o de barri, amb el factor de la proximitat com a aspecte diferencial i amb una clara voluntat de servir la societat.

Amb quines dificultats es troben els mitjans de proximitat i els que són gestionats per immigrants per subsistir en el panorama mediàtic?

Els mitjans gestionats per persones immigrades tenen dificultats pròpies, com ara la del llenguat-

ge, i altres de comunes amb la resta de publicacions d'aquest tipus. Els ajuts públics són escassos i trobem a faltar responsabilitat social per part de les empreses. Trobar publicitat ha esdevingut una creuada que ens resulta massa complicada com per poder garantir la subsistència d'algunes publicacions o ràdios. Com hem pogut copsar en les intervencions dels mitjans gestionats per immigrants, tot i les dificultats, se n'estan sortint prou bé. És el cas del setmanari pakis-

És evident que no. Les dificultats hi són, però es tracta d'anar creant xarxes. En el tema lingüístic, per exemple, quan un immigrant arriba a Catalunya aprendrà la llengua que li resulti més pràctica. El problema esdevé quan amb el castellà en tenen prou per entendre's amb nosaltres. Aleshores, l'ús del català és secundari i és perd l'opció de la integració a la cultura catalana a través de la llengua. Tanmateix, en poblacions on el català és la llengua majoritària és habitual

tanès i de ciutadans de Bangla Desh, *El Mirador*, de *Mundo Hispano*, Canal Latino, Ràdio Gladys o la revista *Mà* per conuiu a Osona. La il·legalitat de les ràdios dels immigrants és paral·lela a les ràdios d'aquí. La tendència és créixer digitalment: internet és una bona opció per als mitjans petits.

La integració, però, és tant cosa dels que reben com dels que arriben i les dues parts no sempre hi estan predisposades...

trobar-se amb immigrants de qualsevol indret que parlen en català. Després, com explicava el director de Ràdio Gladitz, cal trobar elements comuns de cohesió, com ara la música. I, finalment, el cas més clar de cooperació mútua el tenim en iniciatives com ara la revista osonenca *Mà*, que neix en un context d'intolerància creixent i que compta amb la participació dels immigrants que coniuuen a la comarca, professionals catalans i el suport institucional necessari. ■

